Název oblasti: Člověk a společnost

Název vyučovacího předmětu: Dějepis

Charakteristika oblasti:

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. **Dějepis** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku. Vzdělávací oblast připravuje žáky na občanský život. Seznamuje žáky s historií našeho národa v kontextu s významnými událostmi světových dějin a učí je poznávat a vážit si hodnot kulturního dědictví. Objasňuje principy existence a fungování demokratické společnosti. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní a estetické, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích. U žáků se formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci, respektování lidských práv, výchova k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.

Seznamuje žáky se světem financí a přispívá k rozvoji finanční gramotnosti. Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního.

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vzdělání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému
- poznávání dějin regionu i dějin místních

Metody práce – tvorba krátkodobých nebo dlouhodobých, individuálních nebo skupinových projektů, samostatné a skupinové práce, práce s internetem, výukovými programy na PC, s časopisy, s knihami, s encyklopediemi, s mapami a atlasy, zpracovávání posterů, s programy na DVD, besedy, návštěvy muzeí, exkurze, poznávací zájezdy.

Místo realizace výuky – kmenová učebna, učebna v přírodě, PC učebna, učebna s DVD a TV, knihovna, prostory muzeí, zámků, atd.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka dějepisu přináší základní poznatky o hlavních obdobích dějinného vývoje lidstva a vlastního národa. Seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi. Vyučovací předmět **dějepis** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku.

Ročník	Stručný obsah učiva	Časové a organizační zabezpečení		Z toho disp. časová dotace
6.	Úvod do dějepisu, pravěk, starověk	2hod týdně	2	-
7.	Raný středověk, vrcholný středověk	2hod týdně	2	-
8.	Pozdní středověk, novověk	2hod týdně	2	-
9.	Novověk, moderní dějiny 20. stol.	2hod týdně	2	

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Učitel: - vede žáky k vyhledávání a třídění informací

- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci: - vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků

- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky
- vytvářejí si ucelený pohled na různé společenské jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel: - zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

- vede žáky k plánování postupů

Žáci: - vyhledávají informace vhodné k řešení problémů

- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel: - zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci: - formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně

- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- čtou různé typy textů, snaží se jim porozumět
- využívají informačních a komunikačních prostředků, obrazové materiály

Kompetence sociální a personální

Učitel: - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci: - účinně spolupracují ve skupině

- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, věcně argumentují
- projevují úctu a ohleduplnost k lidem
- přispívají k diskusi
- spolupracují s druhými při řešení problému a chápou potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

Učitel: - zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní

- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- vede žáky k respektu a toleranci k přesvědčení druhých lidí

Žáci: - respektují přesvědčení druhých lidí

- respektují a chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví a mají k nim kladný vztah
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům
- odmítají fyzické i psychické násilí

Kompetence pracovní

Učitel: - vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví

- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci: - dodržují hygienu práce

- dodržují bezpečností pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívají svých znalostí v běžné praxi
- plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální

Učitel: - pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí

- vede je k tvořivému využívání digitálních technologií

Žáci: - ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti;

- získávají, vyhledávají, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah
- vytvářejí a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost

Vyučovacím předmětem prolinají průřezová témata:

OSV – komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita

VDO – demokracie, despocie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie

EVVO – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů

MKV – sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita

VGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky,

buržoazní a buržoazně demokratické revoluce

Vzdělávací oblast	Dějepis – 6. ročník		
Člověk a jeho svět			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků. Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu. Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	 orientuje se na časové přímce seznamuje se s prací archeologa a s úlohou muzeí a archívů přijímá informace o vzniku Země, o teoriích s tímto souvisejících 	Úvod do dějepisu Časová přímka Historie prameny, archeologie, muzea, archívy Vznik Země a života Teorie o vzniku života	OSV1,3,5,8,9,10 VDO2,3,4 VGS1,2,3 MUV1,2,3 EVVO2,3,4
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	 srovnává základní etapy vývoje člověka uvědomuje si vliv podnebí na život pravěkých lidí seznamuje se s příklady pravěkého umění registruje, proč vzniklo náboženství vysvětluje vznik zemědělství, chovu dobytka, zpracování kovů orientuje se na mapě, vyhledává místa archeologických nálezů 	Starší doba kamenná Mladší doba kamenná Pozdní doba kamenná Doba bronzová Doba železná Keltové Pravěké umění	VV (např. šperků, malby)
Rozpoznává souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. Porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech. Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví. Vysvětlí podstatu antické demokracie Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství.	 zdůvodňuje vliv přír. podmínek na vznik a vývoj států orientuje se v pojmech souvisejících se životem starověkých civilizací hledá na mapě místa vzniku starověkých států přijímá informace o kultuře a vzdělanosti ve starověkých státech orientuje se na mapě seznamuje se s počátky řeckých dějin srovnává vývoj Atén a Sparty popisuje příčiny a průběh bojů Řeků za svobodu proti Peršanům seznamuje se s příčinami a průběhem občanské války mezi Aténami a Spartou 	Úvod do starověku Mezopotámie Starověký Egypt Indie Čína Některé menší starověké státy Úvod do dějin starověkého Řecka Příchod řeckých kmenů Doba homérská Starověká kolonizace Vývoj Atén a Sparty Boje Řeků s Peršany Peloponéská válka	VV, Z

Vzdělávací oblast	Dějepis – 6. ročník		
Člověk a jeho svět			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby
	- pozoruje vývoj Makedonie a sleduje úlohu a význam	Nadvláda Makedonie	
	Alexandra Makedonského	Kultura a vzdělanost	
	- seznamuje se s úlohou kultury v životě Řeků		
	- popisuje na mapě územní rozsah římské říše	Přírodní podmínky na	
	- seznamuje se s osídlováním Apeninského poloostrova	Apeninském poloostrově	
	a s počátky Říma	Osídlení, Etruskové, počátky	
	- přibližuje a popisuje boje o ovládnutí Středomoří	Říma, Boje s Kartágem	
	- rozeznává pojmy republika, císařství	Krize a zánik republiky	
	- porovnává kulturu řeckou a římskou	Vznik a krize císařství	
		Evropa v době římské	
		Kultura, umění a vzdělanost	
		v antickém Římě	

Vzdělávací oblast	Dějepis – 7. ročník		
Člověk a jeho svět			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby
Popíše podstatnou změnu evropské	- charakterizuje velké říše raného středověku	Utváření středověké Evropy	OSV1,3,8,9,10
situace, která nastala v důsledku příchodu	- vyhledává na mapě první státní útvary v Evropě	Byzantská a Arabská říše	VDO2
nových etnik, christianizace a vzniku	- porovnává první státní útvary raně středověké	Křesť anství	VGS1,2,3
států.	Evropy	Franská říše	MUV1,2,3
	- vysvětluje úlohu křesťanství v životě lidí ve	Sámova říše	EVVO2,3
Objasní situaci Velkomoravské říše a	středověku	Velká Morava	
vnitřní vývoj českého státu a postavení	- sleduje kulturu a společnost doby velkomoravské,	Počátky českého státu	
těchto státních útvarů v evropských	českého státu	Uhry	
souvislostech.	- přijímá informace o životě Vikingů a křížových	Státy střední a východní Evropy	
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev	výpravách	Vikingové, vznik Anglie a	
středověké společnosti, uvede příklady	- rozpoznává znaky románského slohu	Francie	
románské a gotické kultury.	- uvádí příklady v českém státě	Křížové výpravy	
		Románský sloh	

Vzdělávací oblast	Dějepis – 7. ročník		
Člověk a jeho svět			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby
Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě			
středověkého člověka, konflikty mezi			
světskou a církevní mocí.			

Vzdělávací oblast	Dějepis – 7. ročník		
Člověk a jeho svět			
Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky. Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, příklady významných kulturních památek.	- vysvětluje změny ve způsobu života ve městech a na vesnicích - charakterizuje dobu posledních Přemyslovců a Lucemburků - registruje období stoleté války - pozoruje a vyhledává znaky gotického slohu - zhodnotí význam Husovy osobnosti - zdůvodňuje náboženské problémy, které vedly k husitským válkám - popisuje průběh a konec husitského hnutí - sleduje poměry v českých zemích v době vlády Jiřího z Poděbrad a Jagellonců - objasňuje změny ve společnosti a v životě lidí v době renesance - uvádí nejvýznamnější představitelé renesanční kultury - ukazuje na mapě cesty zámořských plaveb a objasní jejich význam - zhodnotí vznik manufaktur - vysvětluje pojem reformace - hledá její příčiny a sleduje rozšíření reformačních myšlenek v Evropě - charakterizuje postavení čs. zemí v habsburské monarchii - popisuje období stavovského povstání a dobu třicetileté války - vysvětluje postavení českých zemí po třicetileté válce - pozoruje a vyhledává znaky charakteristické pro dobu baroka	Život na vesnici Vznik středověkých měst Poslední Přemyslovci Lucemburkové na českém trůně Stoletá válka Gotický sloh Doba husitská Vláda Jiřího z Poděbrad Evropa v době vrcholného středověku Český stát za vlády Jagellonců Renesance a humanismus v Itálii Objevné plavby Pokroky ve výrobě v době 15. stol. Reformace a její šíření Odboj Nizozemí proti Španělsku Nástup Habsburků na český trůn Renesance v českých zemích České země v době předbělohorské Stavovské povstání a třicetiletá válka Habsburská monarchie po třicetileté válce Baroko	Z VV OSV1,3,7,8,9,10 VDO2,4 VGS1,2,3 MUV1,2,3,5 EVVO2,3 MEV4

Vzdělávací oblast	Dějepis – 8. ročník		
Člověk a jeho svět			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. Objasní souvislost mezi událostmi	 seznamuje se s vývojem v Anglii a Francii v 16. a 17.stol. registruje vliv osvícenství na kulturní rozvoj Evropy srovnává rozdíly ve vývoji jednotlivých států 	Anglická revoluce Osvícenství Francie za Ludvíka XIV. Rusko za Petra Velikého a Kateřiny II.	VV
francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé. Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti	Evropy - charakterizuje změny v habsburské monarchii za Marie Terezie a Josefa II přibližuje s pomocí mapy koloniální panství evropských zemí - popisuje vznik USA	Habsburská monarchie za Marie Terezie a Josefa II. Vznik USA Klasicismus a rokoko	
s národními hnutími vybraných evropských národů. Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích. Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy. Vysvětli rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	 popisuje situaci ve Francii vysvětluje význam francouzské revoluce přiblíží vliv Napoleona I. na vývoj Evropy popisuje rozvoj průmyslové výroby a její vliv na společnost uvědomuje si změny, ke kterým dochází v životě lidí charakterizuje dobu, národního obrození sleduje revoluce 19. stol. jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů seznamuje se s poměry v USA v době občanské války 	Velká francouzská revoluce Napoleonské období Vídeňský kongres Průmyslová revoluce a zrod kapitalistické společnosti Sociální otázka České země v době národního obrození Revoluce 1848/49 Hospodářské a společenské změny 19.stol. Sjednocení Německa a Itálie Občanská válka v USA Vznik Rakousko - Uherska	FOV
MODERNÍ DOBA Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	 hledá příčiny vzniku 1. sv.války porovnává dopad válek na zúčastněné země vyhledává v textu požadované informace třídí a vyhodnocuje informace získané z učebnic, encyklopedií a médií 	Imperialismus a kolonialismus Světové mocnosti Vznik Trojspolku a Trojdohody	OSV 1,5, 10 VDO 2, 3, 4 VGS 1, 2, 3 MUV 2, 3 EVVO 3

Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět. Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu. Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv. Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	- registruje technický vývoj spojený s válkami a jeho zneužívání - uvědomuje si důležitost mírového soužití a nesmyslnost válek - srovnává dopad válek na obyvatelstvo a na svět - vyvozuje důsledky válek - rozeznává rozdíly mezi demokratickými a totalitními systémy - zná významné osobnosti našich a světových dějin 20. století	České země na počátku 20. stol. Svět před 1. světovou válkou Průběh 1. světové války Ruské revoluce Konec 1. světové války Vznik Československa	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast	Dějepis – 9. ročník		
Člověk a jeho svět			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby
MODERNÍ DOBA	- hledá příčiny vzniku 1. a 2. sv.války	Vznik Československa	OSV 1,5, 10
Na příkladech demonstruje zneužití	- porovnává dopad válek na zúčastněné země	Svět po 1. světové válce	VDO 2, 3, 4
techniky ve světových válkách a jeho	- vyhledává v textu požadované informace	Československo ve 20. letech	VGS 1, 2, 3
důsledky.	- třídí a vyhodnocuje informace získané z učebnic,	Světová hospodářská krize ve	MUV 2, 3
Rozpozná klady a nedostatky	encyklopedií a médií	světě a u nás	EVVO 3
demokratických systémů.	- registruje technický vývoj spojený s válkami a	Československo ve 30. letech	
Charakterizuje jednotlivé totalitní	jeho zneužívání	Kultura a věda mezi válkami	
systémy, příčiny jejich nastolení v širších	- uvědomuje si důležitost mírového soužití a	Nástup fašismu	
ekonomických a politických	nesmyslnost válek	Vznik a průběh 2. světové války	
	- srovnává dopad válek na obyvatelstvo a na svět		

Vzdělávací oblast	Dějepis – 9. ročník		
Člověk a jeho svět			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby
souvislostech a důsledky jejich existence pro svět.	vyvozuje důsledky válekrozeznává rozdíly mezi demokratickými a	Okupace Československa, odboj, osvobozování	
1			
Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a	totalitními systémy	Události v regionu za 2. světové	
vypjatého nacionalismu.	- zná významné osobnosti našich a světových dějin 20. století	války	
Na příkladech vyloží antisemitismus,			
rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska	- seznamuje se s životem v Československu mezi válkami, uvědomuje si postavení naší republiky		
lidských práv.	v Evropě		
Zhodnotí postavení Československa	1		
v evropských souvislostech a jeho vnitřní	- chápe pojmy rasismus, antisemitismus a		
sociální, politické, hospodářské a kulturní	holocaust, uvědomuje si jejich negativní dopad		
prostředí.	- hledá spojitosti mezi dějinnými událostmi		
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE	11 1/ */* '1 / 1 / /11 /*	G */ 2 /1 1*1 /	OCV 1.5. 10
SVĚT	- hledá příčiny vzniku studené války, popíše rozdělení světa na Východ a Západ	Svět po 2. sv. válce, rozdělení	OSV 1,5, 10 VDO 2, 3, 4
	1	Evropy	VGS 1, 2, 3
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa.	- rozlišuje zájmy světových mocností, jejich soupeření	Poválečný vývoj v Československu	MUV 2, 3
Uvede příklady střetávání obou bloků.	- vyhledává místa vojenských konfliktů ve	Změny ve světě, dekolonizace	EVVO 3
Vysvětlí a na příkladech doloží	2. polovině 20. století, zdůvodňuje jejich příčiny,	Vývoj v SSSR a jeho vliv na	EVVOS
mocenské a politické důvody	výsledky a důsledky	střední a východní Evropu	
euroatlantické hospodářské a vojenské	- vysvětluje důvody vzniku vojenských a	Nástup komunismu	
spolupráce.	hospodářských organizací, smysl spolupráce	v Československu, 50. léta	
Posoudí postavení rozvojových zemí.	- popisuje politický a hospodářský vývoj	60. léta, uvolnění, Pražské jaro	
Prokáže základní orientaci v problémech	v Československu po 2. světové válce	Svět v 50. a 60. letech, věda	
současného světa.	- chápe postavení rozvojových zemí, jejich	a technika	
Soucasticito sveta.	důležitost v mezinárodní politice	Normalizace	
	- srovnává hospodářské změny v průběhu staletí,	80. léta - studená válka,	
	seznamuje se s technickým pokrokem ve vědě a	perestrojka	
	technice	Změny politiky ve státech	
	- popisuje situaci v ČSSR v roce 1989	sovětského bloku, sjednocení	
	- popisuje sametovou revoluci a období 90. let	Německa	
	- popisuje sametovou revoluel a obdobl. 30. let	rvemeeka	

Vzdělávací oblast	Dějepis – 9. ročník		
Člověk a jeho svět			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby
	- přibližuje (popisuje) začleňování ČR do	Sametová revoluce, vznik České	
	mezinárodních uskupení	republiky	
	- uvědomuje si hrozbu terorismu	Sjednocování Evropy, globální	
		problémy světa	